

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Arbeidsmarktperspectieven voor het VMBO in het Noorden

Presentatie MijLeercoach, 4 november 2005
Het Kasteel, Groningen

Prof. dr. Jouke van Dijk
Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Rijksuniversiteit Groningen
jouke.van.dijk@rug.nl www.joukevandijk.nl

RUG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Overzicht

- ❖ Economische en arbeidsmarkt-ontwikkelingen:
 - Nationaal
 - Regionaal
- ❖ Lange termijn ontwikkelingen
- ❖ Arbeidsmarkt & Onderwijs
- ❖ Startkwalificaties
- ❖ Conclusies

RUG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Economie - arbeidsmarkt - onderwijs

- ❖ Enorme groei welvaart/productie in de laatste 200 jaar:
- ❖ Verklaring:
 - ❖ ± 50%: door meer productiefactoren (arbeid, machines, grondstoffen, etc.)
 - ❖ ± 50%: door slimmer produceren / innovaties (**kennis - onderwijs!**)

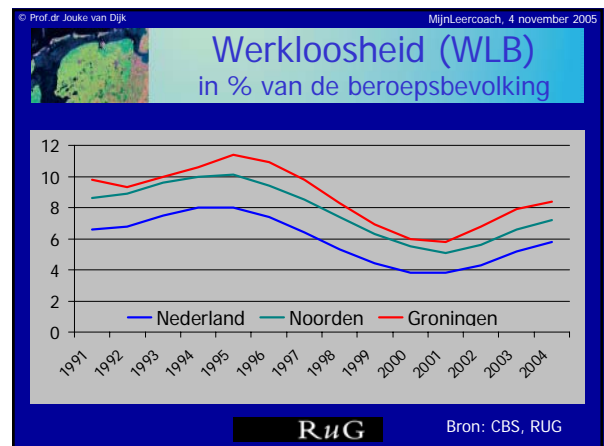
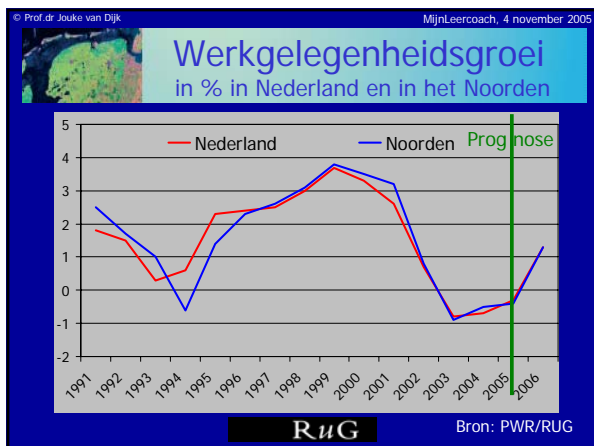
RUG

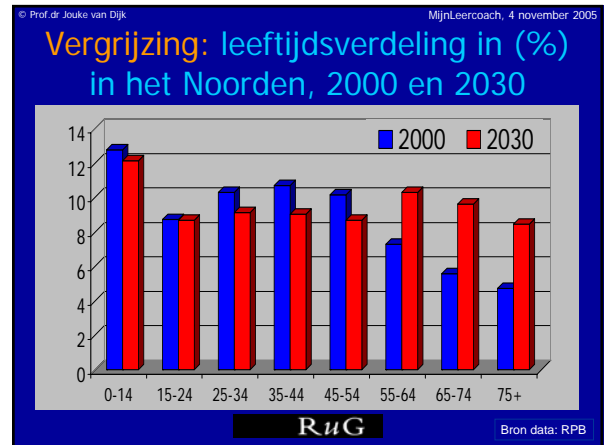
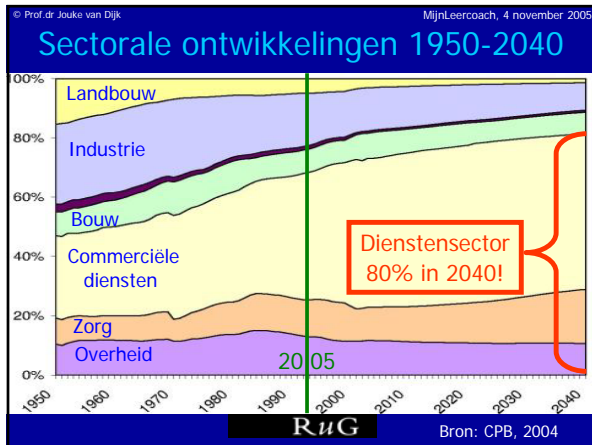
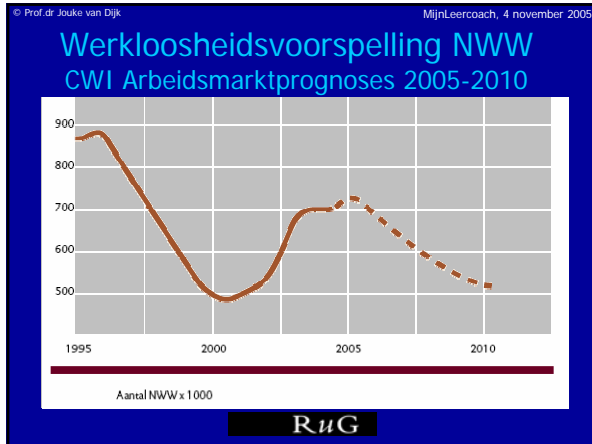
© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Trends op de arbeidsmarkt

RUG

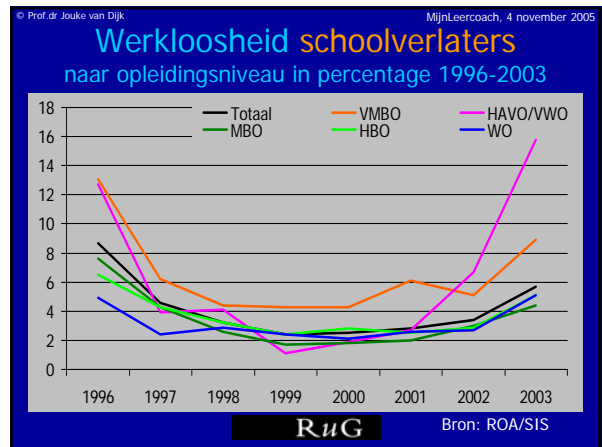
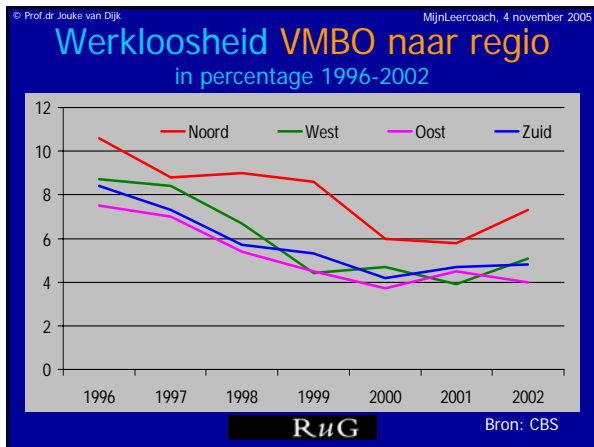
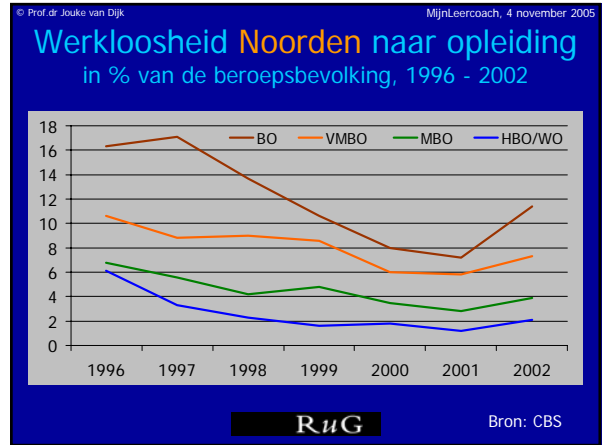
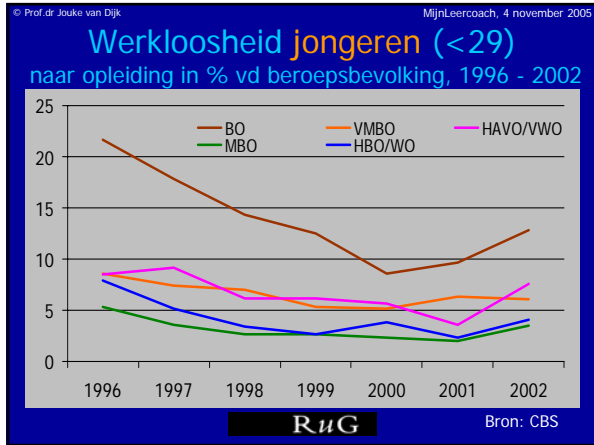
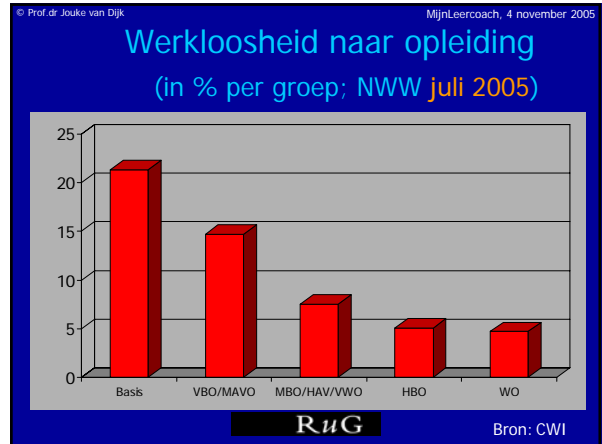
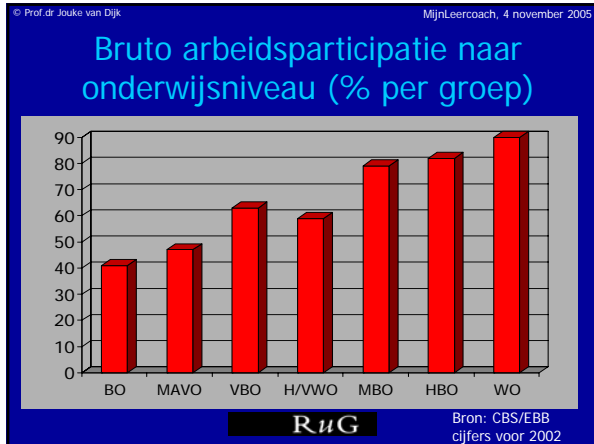

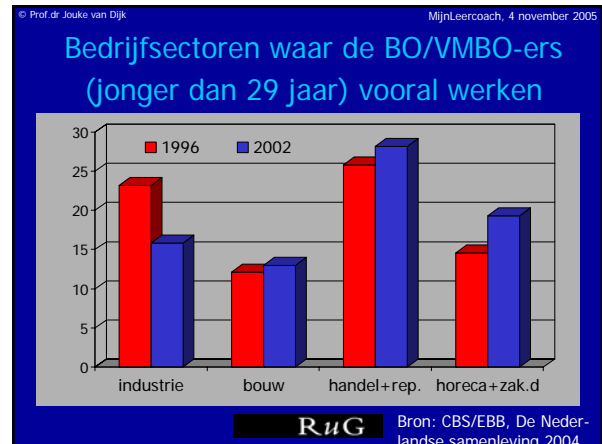
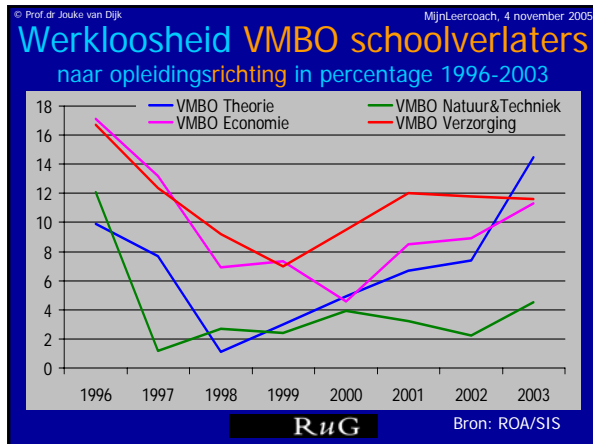
© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Banen bezet door 50+ (%)	Groningen	Drenthe
Delfstoffen, industrie en nut	24	22
Bouw	20	20
Handel	14	16
Horeca	8	12
Transport en communicatie	21	22
Financiële instellingen	18	11
Zakelijke dienstverlening	15	18
Openbaar bestuur	23	30
Onderwijs	30	29
Gezondheidszorg	21	29
Overigen dienstverlening	19	20
Totaal	20	22

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijnlLeercoach, 4 november 2005

Startkwalificatie

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijnlLeercoach, 4 november 2005

Startkwalificatie

- ❖ **Startkwalificatie:** *minimale opleiding die de sleutel is tot een (goede) baan, een voldoende inkomen, een volwaardige sociale plek in de samenleving, et cetera.* (commissie Rauwenhoff, 1990)
- ❖ **Definitie startkwalificatie:** opleiding van minimaal MBO niveau 2 in BOL/BBL of HAVO/VWO
- ❖ Een VMBO diploma is dus **geen** startkwalificatie en vroege uitval op het MBO ook niet

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijnlLeercoach, 4 november 2005

Beroepen met hoogste aandeel werkenden zonder startkwalificatie (BO, VBO of MAVO)

- ❖ Kantoorhulpers, inpakkers, colporteurs 78%
- ❖ Metaalarbeiders 75%
- ❖ Interieurverzorgers 72%
- ❖ Bouwvakkers 70%
- ❖ Mechanische operators 69%
- ❖ Hulpkrachten horeca en verzorging 68%
- ❖ Chauffeurs 67%
- ❖ Laders en lossers 65%
- ❖ Vakkenvullers 65%
- ❖ **Totaal alle beroepsgroepen 28%**

RuG

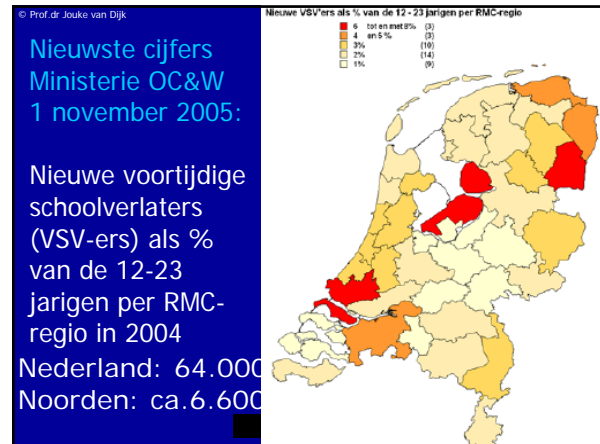
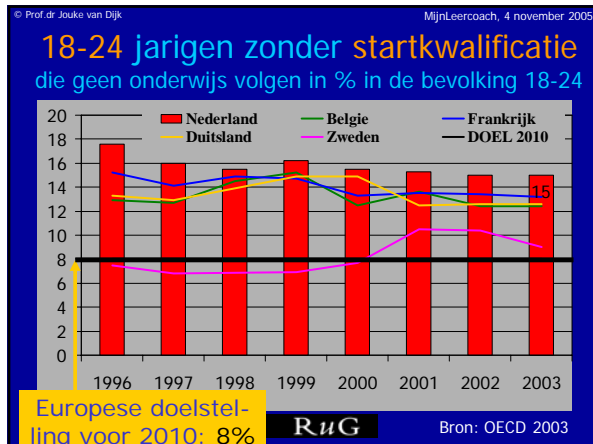
© Prof. dr. Jouke van Dijk MijnlLeercoach, 4 november 2005

Startkwalificatie: de cijfers

OECD (2003) cijfers:

- 35% van de beroepsbevolking van 15-64 jaar in Nederland heeft geen startkwalificatie → dat is **1 op de 3**
- van de beroepsbevolking van 24-34 jaar is dat 25% en dat is **1 op de 4**
- Mannen, alloctonen en jongeren in de grote steden hebben minder vaak de startkwalificatie
- Nederland zit op het Europees gemiddelde
- Weinig goede regionale cijfers
- **Onderwijsuitgaven:** Nederland, Griekenland Spanje minder dan 5% BNP, Zweden, Denemarken, VS meer 7%

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Nieuw beleid OC&W Van der Hoeven en Rutte:

Boete voor werkloze jongeren

Stelling DvhN: het is goed dat jongeren wat harder worden aangepakt

Dagblad van het Noorden, 2 november 2005

92% mee eens! (1039 reacties)

RUG

- © Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005
- ## Conclusies (1)
- ❖ Trends: herstel economie, vergrijzing, meer diensten, stijging opleidingsniveau
 - ❖ Opleiding bepaald in sterke mate de arbeidsmarktkansen: BO, VMBO en ook HAVO/VWO zijn veel vaker werkloos, al krijgen velen nu nog wel werk
 - ❖ Zonder startkwalificatie gaat het nu nog wel, maar op (middel)lange termijn niet. Dus: doorstromen naar MBO moet
- RUG

- © Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005
- ## Conclusies (2)
- ❖ Tot nu toe: van 18 % zonder startkwalificatie in 1996 naar 15% in 2003
 - ❖ De opgave: van 15% in 2003 naar 8% in 2010?? En dan ook nog HAVO/VWO?
 - ❖ Nodig: kennis (Mijn Leercoach?!) en middelen (volledige leerplicht tot 17 jaar en boetes!?)
 - ❖ Investeren in onderwijs loont, want :
- Een goed geschoolde beroepsbevolking is zowel een individueel als een maatschappelijk belang
- RUG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijLeercoach, 4 november 2005

Arbeidsmarktperspectieven voor het VMBO in het Noorden

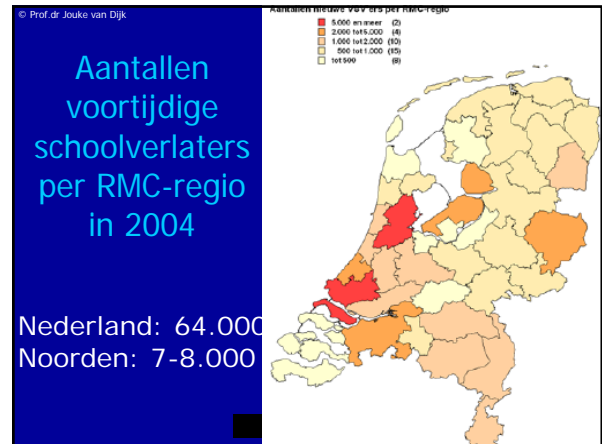
Presentatie MijLeercoach, 4 november 2005
Het Kasteel, Groningen

Prof. dr Jouke van Dijk
Hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
Rijksuniversiteit Groningen
jouke.van.dijk@rug.nl www.joukevandijk.nl

RUG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijnLeercoach, 4 november 2005

RuG

© Prof. dr. Jouke van Dijk MijnLeercoach, 4 november 2005

Trends functieontwikkeling: van bandarbeider tot professionele dienstverlener

	gering	Klantencontact	frequent
laag	De klassieke fabrieksarbeider	Medewerker fast-food restaurant	
Auto-nomie	Onderzoeker laboratorium	Adviseur / Consultant	
hoog			

Bron: Dankbaar 2001

TOM, ISO, zelfsturende teams, kennisintensiteit

RuG

